

821.161.2-94
Б-48

Юлія Бережко-Камінська
Алла Багірова

B1213013

Україна: ПЕКЕЛЬНИЙ 22-й

народний щоденник

«ВЕЛИЧЕЗНІ ЧЕРГИ ОХОЧИХ БОРОНИТИ БАТЬКІВЩИНУ»

Олександр Бурмахін

28 лютого — 14 квітня

Протягом цього часу мав честь бути у складі добровольчого батальйону «Свобода» 112-ї бригади територіальної оборони Києва.

...Після першого шоку 24 лютого та евакуації жінок і дітей у безпечні місця ми з друзями вирішили швидко рухатись на Київ. Столиця, як і вся країна, була під ударами, і з декількох боків на неї сунула орда... 26-го числа дорога з заходу в напрямку Києва була практично вільною. На під'їзді нас зустрів уже підірваний міст у Стоянці та нашорошені, практично безлюдні вулиці міста. З кільцевої дороги було добре видно житловий будинок, в який буквально за кілька годин перед тим влучила ракета...

Кілька днів ми шукали можливість долучитися до руху спротиву. Всюди величезні черги з охочих узяти в руки зброю, запис даних і слова — «чекайте дзвінка». Зелене світло було тільки для тих, хто проходив військову службу, мав статус учасника бойових дій. Після трьох спроб у різних пунктах мобілізації потрапили до набору і врешті-решт — до складу батальйону «Свобода».

Словами, звісно, важко передати атмосферу в середовищі людей, і переважній більшості вчорашніх цивільних, які свідомо вирішили боронити від ворога Київ, як і складність для командирів організувати мотивованих, але малодосвідчених людей у бойовий підрозділ. Проте зараз можу впевнено сказати, що і вони, і ми впорались. Із кожним днем руки у всіх більш упевнено тримали зброю, більш ефективно виконувались команди, покращувалась загальна злагодженість підрозділу.

Цьому сприяла не тільки атмосфера і хороші командири, а й величезна команда людей, яким хочеться принагідно гречно і красно подякувати. Насамперед, волонтерам, які забезпечували і забезпечують підрозділ... Насправді важко сказати, чим не допомагають. Інструкторам, які, часто через «чорти би тебе побрали», але швидко змушували працювати тебе зі зброєю максимально ефективно, а різні за чисельністю групи бійців — діяти як єдиний організм. Так, назажди в пам'яті залишаться тренінги з тактичної медицини (турнікет — це не тільки метро, а й можливість однією рукою самому собі закрити важку кровотечу у випадку поранення) та лекції військового психолога. Низький уклін і всім, хто налагоджував і забезпечував пристойні побутові умови батальйону.

Я не вважаю, що маю якісь військові здобутки. Так, ми стояли на Оболоні в очікуванні можливих проривів орків і мали завдання прикривати за потреби ЗСУ, спецпідрозділи МВС. Так, ми декілька днів були під мінометними обстрілами в Ірпені, виконуючи завдання «2-ї лінії», і потім тримали одну транспортну розв'язку на в'їзді у Гостомель. Через день стало зрозуміло, що орки вже «забігли за обрій». Загалом рідко хто виходив зі строю, коли командири казали «потрібно». Мабуть, це і є найбільше досягнення наразі — бути готовим.

Переважна більшість побратимів далі рухатиметься на Схід. Хто лишається, будуть величезним резервом у разі можливої нової навали з Півночі. Це вже не ті цивільні, які в кінці лютого — на початку березня прийшли записуватись до тербатів. Я ж із завтрашнього дня повертаюсь до інформаційного фронту, де також вистачає завдань і викликів.

Насамкінець. Друзі! Необхідність тримати стрій нікуди не поділася. Війна триває, захисники та захисниці України далі потребують підтримки та нашої участі. Перемогу наближає внесок кожного в тій сфері, де він може допомогти.

«ДУШЕВНИЙ БІЛЬ, НЕВИДИМИЙ, НАЧЕ РАДІАЦІЯ, СТАВ ПОСТІЙНИМ ТЛОМ МОГО ЖИТТЯ»

Лілія Демидюк

перекладачка, фотохудожниця, 26 травня

Сьогодні я почуваюся виснаженою до краю. В середині наче спалена до чорного молода весняна трава. Стараюся ні з ким не говорити про свій внутрішній біль, бо з ким? Із чоловіком? Так у нього те саме. З подругами, які в Україні? Навіщо підсилювати їхній біль і переживання? З подругами, які втекли до Європи, — аналогічно. Кожному вистачає свого болю, і в мене таке враження, що всі ми дружно від нього ховаємось, бо якщо пірнути на глибину — можна і не виринути. Тож зазвичай я стараюся просто виконувати свою роботу і не заглиблюватись у переживання. Але душевний біль, невидимий, наче радіація, став постійним тлом мого життя. Навіть коли усміхаюсь і на запитання «як справи?» відповідаю, що все добре.

Іноді докоряю собі за свій біль. Бо починаю порівнювати себе з іншими: як же тим, хто втратив близьких на цій війні, як тим, хто вже не має дому, як тим, хто скалічений фізично і психологічно? То що казати мені, яка навіть сирени чула лише пожежні?

Але біль не питає, скільки його не сором, він не відступає. Кожне сплюдроване місто на мапі мого серця — наче випалена діра. Я намагаюся вже майже не читати новин про смерті і насилля. Але є інтуїція... Вона все відчуває.

Пригадую, в перший день війни мій батько, напевно, щоби втішити мене і себе, сказав: «Та того путіна — його ж таки прибічники прикончать». А я відповіла: «Поки вони це зроблять, що буде з Україною?» І в цей момент я чітко побачила карту України — наполовину чорну. Я відчула, що знищеною буде значна територія, але не хотіла в це вірити, всіляко втікала від своїх відчуттів і сподівалась на швидку перемогу.

Фото: Юрій Верес, с. Новоселівка,
Чернігівська обл.

Фото: Юрій Велес, Бузова, Київська обл.

«ІЗ КОЖНИМ ДНЕМ МЕНЕ СТАЄ ДЕДАЛІ МЕНШЕ»

Ксенія Фукс, письменниця

Ще з 2014 року та з часів своєї першої психіатричної госпіталізації я вивчила, що виписування своїх травм рятує життя.

Проте останні тижні мене переслідує відчуття, що я більше ніколи не зможу писати притомні тексти, картини, взагалі творити бодай щось...

Усе, що зараз більш-менш виходить, — це складати промови для демонстрацій.

Усе, що я пережила в зоні АТО, знову повернулося, так само, як і нічні кошмари. Навіть очі не треба запліщувати.

Картинки минулого, артилерія, моє розбомблене місто, окопи впереміш із вулицями та степами мого дитинства — покручений болем батько, який із відстані розрізняє калібр смерті, рашисти, які дивляться на мене і хочуть убити, російський офіцер, який наказав мені на колінах молитися і чекати на розстріл, — усе це знову ходить за мною по п'ятах.

Ніч не приносить спокою, тому що знову сниться лише війна і смерть. І мені огидно від самої себе, тому що все це здається малодухістю, слабкістю, адже саме в цю мить, коли я скиглю, помирають люди. Нещодавно вбили мого знайомого. Я зрозуміла, що не можу цього прийняти. Радикальне прийняття не працює.

Почуття провини в мене немає, майже немає, але тільки тому, що я не дозволяю собі рефлексувати, і тому, що мій робочий день — це приблизно 16–18 годин на добу, які майже всі спрямовані на допомогу рідній країні.

Мені постійно прилітають анонімні погрози, здебільшого зі звинуваченнями в нацизмі.

Мою організацію, яку ми з друзями заснували шість років тому і завдяки якій ми всі ці шість років активно популяризували українську культуру в Німеччині, а зараз тоннами відправляємо допомогу, називають особовим нацистським відділенням полку «Азов»...

Іноколи мені здається, що «завтра» ніколи не настане для мене.

Понад усе я хочу дому, якого немає.

Я хочу обійняти рідних і друзів.

Затиснути й не відпускати ніколи.

Берлін мене поки не приймає.

Відштовхує, відкидає, хоча я мріяла сюди переїхати, скільки себе пам'ятаю.

Мені тут до смерті самотньо, всі дні я проводжу наодинці з монітором ноутбуку, в мене тут нікого немає, окрім кризової лінії психологічної допомоги, коли мене накривають суїцидальні думки.

«Я так боялася відпускати тата»

Тетяна Пустовойт
менеджерка, 10 липня

Ідемо вчора на вокзал, поїзд «Київ-Одеса». Настюша усміхається, перестала плакати, радіє, що побачила тата. За цей час вона щодня молилася, тому що крайня зустріч була в Маріуполі 24 лютого. І тут починає звучати пісня Істов «Аеропорти». Я не знаю, скільки потрібно ще сил, щоб це все пережити, але наша дочка стала ридма плакати так, що не передати словами.

У поїзді вона сказала:

— Мамо, я так боялася відпускати тата, в мене розболівся живіт і зараз зупиниться серце...

Після цих слів я думала — серце зупиниться в мене....

Повертайся живим. Я вірю: перемога буде за нами.

Звісно, я розумію, що люди, які жили тут роками, створили свої близькі кола, і на чужинців бракує зараз часу та емоцій.

Я розумію абсолютно все.

Але це розуміння практично нічого не дає.

Мені страшно за свою родину і друзів в Україні.

Мені також страшно за себе.

Що я не зможу завтра боротися.

Не зможу допомагати.

Не зможу встати з ліжка.

Не зможу далі жити зі своїми травмами.

Війна привчає ставитися до власної смерті по-іншому.

Я вірю в перемогу. Вірю в ЗСУ. Вірю в своїх особистих героїв.

І зовсім не вірю в себе.

Сьогодні мені здається, що я себе назавжди втратила.

Сьогодні мені здається, що все моє існування позбавлене сенсу.

Усі кажуть: будь сильною, не можна здаватися, треба триматися до кінця. Я й не здаюся. Я просто автоматично роблю все те, що маю робити.

І буду робити далі, поки ми не переможемо. Принаймні, я буду намагатися.

Але я благаю: будьте хоч трошки добрішими.

Хоч трошки...

Не судіть.

Не ображайте.

Не ховайте мене живцем.

Бо з кожним днем мене стає дедалі менше...

«МЕНІ ДУЖЕ БОЛИТЬ...»

Інна Скаржинська, підприємниця

Що мені болить? Найбільший біль — це страждання моєї країни, скалічені, розірвані долі, вбивство найкращих та наймужніших людей, які повинні були народжувати щасливих дітей.

Мені болить, що всі неоцифровані фотографії моєї мами, родичів, мого дитинства, школи, юності залишилися там — у Бучі.

Фотографії в альбомах, спогади про все моє щасливе материнство: усіх діток із народження, кожен їхній перший крок, перший зубчик, перший друг, дитячі ранки в садочку, шкільні фото, світлинки з усіх подорожей і сімейних свят. Мені дуже болить, що все це вкрадено в мене, що спогади тепер маю тільки в голові.

Мені дуже болить за всі мої залишені вишиванки, за мою весільну сукню... Болить за домашній затишок, за щоденну рутину, яка в мене була. Неможливо болить за ті недоскладені Лесиком пазли, які залишилися на його столику. Це був останній мирний вечір... Я не пробачу ніколи злочинців, які знищили мій щасливий світ.

Не пробачу кожної краплі крові українця. Йі того, що я мушу придумувати своїй дитині різні причини, чому ми не повертаємося додому.

Мати з дитиною Інни Пустовойт

«Ми виїхали, і по нас почали стріляти»

Родина Яцюків: батько, мати і дві доньки, рятуючись від рашистської навали, потрапили під обстріл. Мама й тато загинули, а дівчата опинилися у ворожих руках.

3-го березня сім'я вирішила виїхати з дачі в районі села Северинівка, що під Києвом, до батьків у місто Умань. Вирушили двома машинами. У першій — тато зі старшою 15-річною Аріною. У другій — мама з 9-річною Лерою.

У районі села Мотижині автомобілі обстріляли. Мама й тато загинули на місці. А старша Аріна отримала поранення у стегно.

Зі слів молодшої Лери, ось як усе відбувалося:

— Ми виїхали на дорогу, а по нас почали стріляти. Мама кричала, я хотіла подивитися, що там, а потім ми зупинилися. Я покликала маму, але вона сиділа, і в неї була кров. Я взяла її телефон, щоб викликати швидку, але там стояв пароль. Я попросила маму ввести пароль, вона почала бліднути і ось так... пальцем... ввела пароль. Я не змогла зателефонувати і пішла дорогою шукати допомогу. Там танки їздили, я сховалась. Ходила в різні боки години три-чотири, потім побачила татову машину, подивилася на нього, а він такий сидить, і око в нього вже таке було (прикрила око рукою). Там Аріна сиділа, вона каже, що нога прострелена. Я дивлюся, а там пухир страшний. А потім підїхали танки і нас забрали.

Молодшу Леру рашисти висадили біля першого будинку в селі Копилів, а старшу Аріну забрали з собою. Завдяки пошуку і допомозі волонтерки Олени Вінницької молодшу дівчинку вдалося знайти і передати родичам. А пошуки старшої тривають.

Батьків поховали в Умані 6 квітня.